

ПРИМЉЕНО: 04. 02. 2025			
Орг. јед.	Б р о ј	П р и л о г	В р е д н о с т
04	156		

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

ВЕЋУ КАТЕДРЕ ЗА ОПШТУ ЕКОНОМСКУ ТЕОРИЈУ

Одлуком Изборног већа Економског факултета у Нишу, бр. 04-2162 од 26.12.2024. године, именовани смо за чланове Комисије за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор сарадника у звање асистент или сарадник у настави за ужу научну област *Опита економска теорија*.

На основу конкурсне документације, у складу са Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета у Нишу, подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс објављен 09.01.2025. године у дневном листу „Вечерње новости“, пријавио се један кандидат - Младен Анђелковић, мастер економиста, студент докторских студија Економског факултета Универзитета у Нишу.

Биографски подаци

Кандидат Младен Анђелковић рођен је 03.07.1998. у Пироту. Гимназију завршава у Белој Паланци 2017. године. Основне академске студије уписује школске 2017/2018 године на Економском факултету у Нишу, студијски програм *Финансије, банкарство и осигурање*, где дипломира са просечном оценом 9,46 маја 2022, на тему „Допринос Милтона Фридмана развоју савремене економске теорије“.

Након краћег периода у приватном сектору на позицији референта у рачуноводству, школске 2022/2023 године уписује мастер академске студије на Економском факултету у Нишу, модул *Опита економија*. Мастер студије окончава јула 2024. године одбраном мастер рада на тему „Посткејнзијанска схватања о ендегеној природи новца“, са оствареном просечном оценом 10,00. Школске 2024/2025 године уписује докторске академске студије на Економском факултету у Нишу.

Од марта 2024. године налази се у радном односу на Економском факултету Универзитета у Нишу, на позицији сарадника у настави за ужу научну област *Опита економска теорија*. Током школске 2023/2024 године (пролећни семестар) држао је часове вежби из предмета *Економске доктрине, Економика транзиције, Теорија и политика цена, Економија капитала и финансирање развоја, Међународно пословно финансирање*. У току школске 2024/2025 године (јесењи семестар) ангажован је на предметима *Основи економије и Економија јавног сектора*.

Током основних студија, слушао је три дисциплине из уже научне области *Опита економска теорија (Основи економије, Економске доктрине, Економика транзиције)* и остварио просечну оцену 10,00. На мастер студијама, слушао је две дисциплине из уже научне области *Опита економска теорија (Методологија економских наука, Савремене економске теорије)* на којима је остварио просечну оцену 10,00. Теме завршних радова на основним и мастер академским студијама радио је из уже научне области *Опита економска теорија*.

Учествовао је као коаутор са радом на једном научном скупу и објавио још један коауторски рад у тематском зборнику радова.

Преглед научно-истраживачког и стручног рада

Резултат научно-истраживачке и стручне делатности кандидата су следећи радови:

а) Јавно брањени радови

- Анђелковић, М. (2024) Посткејнзијанска схватања о ендогеној природи новца, мастер рад, Економски факултет у Нишу

б) Радови презентовани на научним скуповима или објављени у тематским зборницима

- Andelković, M, Stefanović, Z. (2024) „Uticaj ekonomskih sloboda na nejednakost u raspodeli dohotka – panel analiza bivših socijalističkih privreda“, *Circular economy: trends and perspectives*, 55th International Scientific Conference, University of Niš, Faculty of Economics, Niš, October 2024. (очекује се публиковање зборника са скупа).
- Миладиновић-Стефановић, Д, Анђелковић, М, Стефановић, З. (2024) „Утицај економских слобода и демократије на ниво корупције у транзиционим земљама“, Раичевић, Н. (ред.) „Одговорност у правном и друштвеном контексту“, књига четврта, Универзитет у Нишу, Правни факултет, Ниш, стр. 153-175. ISBN 978-86-7148-326-1, DOI: 10.5281/zenodo.14569274

Мастер рад кандидата под називом „Посткејнзијанска схватања о ендогеној природи новца“ урађен је на 71 страни компјутерски обрађеног текста и састоји се од уводних разматрања, четири поглавља и закључка. У литератури се налазе 53 цитиране јединице.

У уводу се расправља о питањима односа економске ортодоксије и хетеродоксије, скицира ход посткејнзијанских идеја и указује на порекло концепције ендогеног новца.

Прво поглавље, под називом „Ендогеност новца у Кејнзовом промишљању привредне стварности“, посвећено је интерпретацији тематски релевантних Кејнзових схватања, нарочито теорији преференције ликвидности, као и односу посткејнзијанаца према његовој теоријској традицији. Овај део рада предметно је усмерен на детаљну разраду Кејнзовог схватања понуде новца, однос његове *Optimalne теорије* са другим његовим делима, теорију преференције ликвидности и касније уведен финансијски мотив тражње за новцем. Наглашава се да посткејнзијанци доводе у сумњу широко присутно схватање да Кејнз понуду новца одређује као егзогену величину, која се налази под контролом монетарних власти. Посебна пажња је посвећена раније поменутом и често занемареном финансијском мотиву тражње за новцем намењеном покрићу инвестиционих издатака.

У другом делу рада, под називом „Теорија ендогеног новца“, разрађене су основе посткејнзијанске ендогене теорије новца. Новчана маса је, према овом схватању, ендогено одређена тражњом за кредитима, а не деловањем централне банке. Кредити су намењени финансирању радног капитала и покретању процеса производње, ради реализације планираних инвестиција, док се циркулација новца у савременој привреди одвија махом безготовински, употребом депозита, одакле потиче наредна посткејнзијанска теза да кредити стварају депозите. Уплатом кредита зајмопримцу на његов трансакциони рачун, банка ствара депозит, који се користи за плаћање инпута. Трансакције доводе до сеобе депозита унутар банкарског система, при чему се њихов укупни ниво не мења, и истовремено важи једнакост агрегатног износа кредита и депозита. Однос депозита и кредита је, према посткејнзијанском схватању, инверзан, банке могу

одобрити кредите без претходно прикупљених депозита. Овде се обрађује и посткејнзијанска критика концепта монетарног мултипликатора, и приказује однос између две доминантне струје овог правца – „хоризонталиста“ и „вертикалиста“.

Треће поглавље, „Посткејнзијанска схватања монетарне политике“, обрађује гледишта овог правца о проблему инфлације, улози централне банке, као и о утицају финансијских иновација, радничких синдиката и других „политичких актера“ на монетарну политику. Ту се дошло до закључка, да иако инфлација нужно није монетарни феномен, централна банка, својим објективно условљеним акомодирајућим понашањем према захтевима пословних банака, сноси значајан део одговорности за раст цена. У раду се расправља и о супротстављеним позицијама теоријских струја кејнзијанства по питању каматних стопа – са нарочитим освртом на питање њихове егзогености/ендогености. Указано је и на супериорност посткејнзијанске доктрине, у њеним различитим концептуалним варијацијама, у промишљању финансијске нестабилности савременог капитализма, која се очитава у антиципацији кризног поремећаја из 2008, наспрам негирања чак и могућности кризе од стране економске ортодоксије.

Четврто поглавље, „Монетизована привреда и мултипликатор агрегатне тражње“, нуди увид у разлике између валрасовског модела опште привредне равнотеже и посткејнзијанског модела монетизоване привреде. Посткејнзијанци одбацују теорију опште привредне равнотеже због претеране симплификације привредне стварности и њене архаичне заснованости на робној размени. Новац се мора сматрати неодвојим делом производног процеса, кредити се узимају и новац настаје зарад покретања производње, што би значило да се у савременим условима може говорити о моделу монетизоване привреде. У раду су, с тим у вези, приказани однос између токова кредита и производње, циркулација депозитног новца у привреди, процес отплате кредита и „ликвидације“ новца. Како се у раду наводи, основни недостатак циркуларне теорије везан је за објашњење профита предузећа, јер модел подразумева циркулацију фиксног износа кредита кроз привреду све до тренутка њихове отплате. Нарочит осврт у раду учињен је на то питање, узевши у обзир и потенцијалне изворе профита који су независни од иницијално одобрених кредита. Део поглавља посвећен је опречним ставовима посткејнзијанаца поводом Кејнзовог мултипликатора агрегатне тражње.

У закључним разматрањима, указује се на промену тематског фокуса посткејнзијанске економије кроз време, као и на променљив ниво ширег интересовања научне јавности за њене идеје, где је концепт ендогеног новца постао предмет значајније академске пажње тек са кризним поремећајем из 2008. године. Процењује се, с тим у вези, да овај правац, под условом да се оствари напредак у његовој концептуалној хомогенизацији, поседује потенцијал да постане пажње вредна алтернатива доминантним схватањима капиталистичке динамике.

У раду под називом „Утицај економских слобода на неједнакост у расподели дохотка – панел анализа бивших социјалистичких привреда“, пружа се увид у особене привредно-системске процесе кроз које пролазе постсоцијалистичке земље у настојању да остваре што повољнији положај у светској подели рада. У том циљу нарочит значај има овладавање институционалним решењима потребним за коришћење нових, еколошки прихватљивијих технолошких образаца производње. Узор институционалне изградње су аранжмани данас развијених Западних привреда, чије су упориште економске слободе. У раду се истражују ефекти институционалних промена, усмерених на ширење граница економских слобода, на динамику неједнакости у постсоцијалистичким привредама. У том циљу, извршена је регресиона анализа утицаја

економских слобода на неједнакост у одабраној групи транзиционих привреда. Као независна варијабла користи се индекс економских слобода Херитиц фондације, уз учешће других, прилагођених контролних варијабли. Уз оgrade условљене природом узорка, у раду се тврди да институционализација економских слобода, у нето ефекту, може бити од утицаја на ублажавање проблема неједнакости у посматраним земљама, мерене Џини коефицијентом.

Рад под називом „Утицај економских слобода и демократије на ниво корупције у транзиционим земљама“, фокусиран је на питања порекла и импликације корупције, која су предмет растућег интересовања друштвених наука. И поред раширене употребе архитектуре рационалног избора у објашњењу овог феномена, у раду се указује на једнаку важност становишта да се корупција може разумети само у склопу ширег репертоара фактора који условљавају друштвене интеракције и процесе који су њима генерисани. У том контексту, у раду се испитује улога економских слобода и демократије, као детерминанти динамике корупције унутар особене групације транзиционих земаља, које се налазе на преласку из нетржишне или квази-тржишне у капиталистичку привреду. Применом одговарајућег регресионог модела, у раду се дошло до опште препоруке да би додатно јачање нивоа економских слобода, демократије и повећање ефективности државног апарата били од утицаја на смањење корупције.

Приказани радови кандидата обрађују проблематику уже научне области *Опита економска теорија*. Предмет мастер рада је савремена школа економске мисли хетеродоксног смера. Конкретнија предметна оријентација осталих радова је политичка економија транзиције у тржишну економију. Та се тематика разматра прикладним укрштањем традиционално коришћених средстава матице економске мисли са концептуалним елементима институционалне економије.

Мишљење и предлог Комисије

Из изложеног се може закључити да кандидат испуњава услове за избор у звање асистент. Томе у прилог говоре висина просечне оцене на основним (9,46) и мастер студијама (10,00), број положених предмета из уже научне области *Опита економска теорија* (основне студије 3, просечна оцена 10,00; мастер студије 2, просечна оцена 10,00). Академску склоност ка поменутој области кандидат је показао и одабиром одговарајућег смера на мастер студијама, као и тема за завршне радове на основним и мастер студијама. Основне студије завршио је школске 2021/2022, а мастер студије окончао одбраном мастер рада у току школске 2023/2024 године. Кандидат је успешно извео приступно предавање, под називом „Реакција на идеје класичне школе економске мисли у САД током касног 18. и 19. века“, пред комисијом у саставу проф. др Зоран Стефановић, проф. др Драган Петровић, проф. др Наташа Голубовић, о којем је извештај заведен у евиденцији Факултета под бројем 04/108 од 29.01.2025, чиме је потврдио своје педагошке способности. За релативно кратко време успео је, осим одбране мастер тезе, да оствари научне резултате из уже научне области кроз презентовање рада на научном скупу и публиковање чланка у тематском зборнику радова. Његова доминантна научно-истраживачка преокупација су транзиционе привреде, школе економске мисли и институционална динамика економија. Кандидат, тамо где то изискује предметна проблематика, компетентно користи статистичке методе и технике.

Кандидат Младен Анђелковић показује склоности и квалитете потребне за целокупан распон научно-истраживачког и наставног рада у ужој научној области *Опита економска теорија*. То је конкретизовано кроз његов успешан педагошки и научно-истраживачки ангажман и укупну академску делатност.

На основу изложеног, Комисија закључује да кандидат Младен Анђелковић испуњава све потребне услове за избор у звање асистент. Комисија предлаже Изборном већу Економског факултета у Нишу, да кандидата Анђелковић Младена изабере у звање асистент за ужу научну област *Опита економска теорија*.

У Нишу, фебруара 2025.

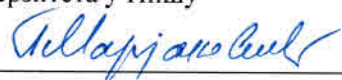
Чланови Комисије:

1.

Проф. др Зоран Стефановић, редовни професор, Економски факултет Универзитета у Нишу

2.

Проф. др Драгана Петровић, редовни професор, Економски факултет Универзитета у Нишу

3.

Проф. др Гордана Марјановић, редовни професор, Економски факултет Универзитета у Крагујевцу

На основу члана 7. ставови 5. и 6. Правилника о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу („Гласник Универзитета у Нишу“ број 2/2018), Комисија за састављање извештаја о приступном предавању, Изборном већу Економског факултета, доставља следећи

ИЗВЕШТАЈ
о одржаном приступном предавању

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
Ниш, Трг Краља Александра Универзитета 11 фак 11

ПРИМЉЕНО: 29. 01. 2025

Орг. јед.	Б р о ј	Прилог	Вредност
04	108		

Подаци о учеснику конкурса:

Име и презиме кандидата:
Младен Анђелковић

Подаци о конкурсy:

Назив факултета који је објавио конкурс:
Економски факултет Универзитета у Нишу

Датум објављивања конкурса:
09.01.2025.

Начин (место) објављивања конкурса:
Лист „Вечерње новости“

Звање за које је расписан конкурс:
Асистент

Ужа научна област за коју је конкурс објављен:
Општа економска теорија

Подаци о приступном предавању:

Датум и место одржавања приступног предавања: 29.01.2025, Економски факултет Универзитета у Нишу

Тема приступног предавања:
„Реакција на идеје класичне школе економске мисли у САД током касног 18. и 19. века“

Извештај Комисије о одржаном приступном предавању (унети опис, до 100 речи, одржаног приступног предавања са елементима на основу којих Изборно веће може утврдити оцену из члана 16. Правилника о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу):

Током приступног предавања на постављену тему, у трајању од једног школског часа, кандидат је показао да поседује академске и педагошке вештине примерене ужој научној области за коју се врши избор. Пажљивим прегледом релевантних предметних координата, успео је да омогући увид у специфичне облике просторне и временске динамике економских идеја везане за посматрани период у САД, и идентификује околности које су обликовале поменута идејна кретања. Обим излагања био је довољан да се донесе оцена да кандидат влада концептуалним и методолошким средствима, спретно користи интердисциплинарне моделе посматрања привредне стварности, као и да критички промишља садржаје из уже научне области.

Пред Комисијом именованом одлуком декана Економског факултета (број 01-98 од 27.01.2025. године), одржано је приступно предавање кандидата Младена Анђелковића, на основу чега Комисија утврђује следећи

ПРЕДЛОГ

Предлаже се Изборном већу Економског факултета да утврди позитивну оцену приступног предавања Младена Анђелковића, учесника конкурса за избор у звање асистент за ужу научну област *Опита економска теорија* на Економском факултету, објављеном 09.01.2025. године.

КОМИСИЈА

-
1. Проф. др Зоран Стефановић, Економски факултет Универзитета у Нишу, ужа научна област *Опита економска теорија*
 2. Проф. др Драган Петровић, Економски факултет Универзитета у Нишу, ужа научна област *Опита Економска теорија*
 3. Проф. др Наташа Голубовић, Економски факултет Универзитета у Нишу, ужа научна област *Опита економска теорија*